

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Bedrijfsadviesysteem 'KRATOS' *Raad op maat*

Toeren voor Boeren – Veetournee
30 mei 2018

Maxime Bolle – Departement Landbouw en Visserij

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

Inhoud

I. KRATOS?

II. Adviesthema's

III. Procedure

Vlaanderen
is landbouw & visserij

I. KRATOS?

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

Landbouwer zijn = uitdagingen trotseren

I. KRATOS?

- ▶ **Subsidiemaatregel PDPOIII (2014-2020)**
- ▶ **Concreet advies op maat van uw bedrijf**
- ▶ **Tal van adviesthema's verdeeld over 14 adviesmodules**
  - (zie deel II.)
  - Per adviesmodule zijn adviesonderdelen vastgelegd
- ▶ **Beperkt aantal adviesdiensten**
  - Selectie via overheidsopdracht
- ▶ **Aanvraag via e-loket**
  - (zie deel III.)
- ▶ **Volledig gratis!**

Doelgroep

▶ **Alle GLB-actieve landbouwers**

▶ **“Adviesportefeuille” per landbouwbedrijf**

→ Zie deel III.

→ STARTERS (<41 jaar & <5 jaar actief als landbouwer): extra voordeel

→ NIET-STARTERS

Vlaanderen
is landbouw & visserij

II. Adviesthema's

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

▶ **Landbouw = ondernemen**

→ Goede bedrijfsvoering vereist optimale kennis van bedrijfssituatie

▶ **Module 1: ondernemingsplan**

→ Wat zijn doelstellingen van bedrijf + hoe deze realiseren

→ Financieel plan om impact te simuleren

→ Essentieel voor goede bedrijfsvoering

× Bepaling strategie

× Wijziging bedrijfsvorm

× Investerings

→ Nuttig voor intern én extern gebruik

▶ **Module 2: bedrijfseconomisch advies**

→ Opmaak van een bedrijfseconomische boekhouding (incl. advies)

× Algemene bedrijfsgegevens

× Financiële balans

× Resultatenrekening volledige bedrijf + per bedrijfstak

× Technisch-economische kengetallen per bedrijfstak

× Milieu-indicatoren (energie-, water-, nutriëntenbalans)

→ Externe bedrijfsvergelijking met gelijksoortige bedrijven

→ Verbetervoorstellen

▶ **Module 3: randvoorwaarden**

- Welke randvoorwaarden van toepassing op bedrijf
- Hoe deze verplichtingen na te leven
- Rondgang + checklist
- Actiepunten om eventuele tekortkomingen op te lossen

▶ **Module 4: vergroening**

- Toelichting vergroening
  - × Doelstelling
  - × Vergroeningspremies
  - × Gevolgen bij niet naleving
- Ecologisch aandachtsgebied (EAG)
- Gewasdiversiteit
- Blijvend grasland
- Concrete voorstellen over hoe te voldoen aan vergroeningsvereisten
  - × 3 uitgewerkte opties op maat van het bedrijf voor EAG en gewasdiversiteit

Biodiversiteit

▶ **Module 5A: agromilieufacties**

- Toelichting PDPOIII agromilieufacties + agromilieufacties die niet onder PDPOIII vallen
- Impact van de agromilieufacties op bedrijf (economisch & ecologisch)

▶ **Module 5B: IHD en PAS**

- Ligging van bedrijf + impact op Natura 2000 gebieden
- Eventuele beperkende maatregelen op percelen t.g.v. deze impact
- Toelichting emissiereducerende technieken
- Vergunningsaspecten als gevolg van IHD/PAS
- ≠ bedrijfsbegeleiding rond herstructurering i.k.v. PAS!

▶ **Module 5C: veerkracht agro-ecosysteem, monoculturen, invasieve soorten**

- Ligging bedrijf t.o.v. natuurwaarden
- Functionele agrobiodiversiteit (mogelijkheden + subsidies)
- Ecosysteemdiensten (+ betekenis voor bedrijf)
- Invasieve exoten (welke risico's, mogelijke maatregelen, schaderegelingen)
- Link tussen monoculturen en gevoeligheid voor ziekten/extreem weer

Klimaat

▶ **Module 6A: maatregelen met betrekking tot klimaat**

- PDPOIII-maatregelen m.b.t. klimaat (oa. VLIF, agromilieumaatregelen, ...)
- Concrete klimaatacties die zorgen voor reductie van methaan en/of CO₂ (incl. kosten-batenanalyse).
  - × Stal- en mestbeheer (emissiearme stalsystemen, mestopslag, ...)
  - × Voederstrategie
  - × Energiereductie + gebruik hernieuwbare energie
  - × Keuze voor meer duurzame landbouwsystemen
  - × ...

▶ **Module 6B: energie**

- Energieaudit
  - × Verbruik in kaart brengen
  - × Vergelijking met andere bedrijven
  - × Aanbevelingen energiebesparing + hernieuwbare energie
  - × Advies over mogelijkheden voor hernieuwbare energie
- Advies over energieprestatieregeling bij nieuwbouw en renovatie
- Subsidiemogelijkheden voor verbeteren energieverbruik

Water

▶ **Module 7A: geïntegreerde gewasbescherming (IPM)**

- Basisprincipes geïntegreerde gewasbescherming
- Advies over hoe landbouwer kan voldoen aan de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming
  - × O.b.v. IPM-checklist op sectorniveau
- Advies over registratie bij erkend controleorgaan

▶ **Module 7B: kaderrichtlijn water (KRW)**

- Wettelijke verplichtingen
  - × Maatregelen tegen waterverontreiniging
  - × Afvalwaterbeheer
  - × Afstandsregels langs waterlopen
- Wateraudit
  - × Verbruik in kaart gebracht + vergelijking met richtwaarden
  - × In kaart brengen waterbronnen
  - × Advies waterbesparende maatregelen

▶ **Module 8: bodem**

→ 3 topics:

× Erosiebestrijding

→ Preventie erosie

- ▶ Gewaskeuze
- ▶ Teelttechnische maatregelen
- ▶ Steunmaatregelen (VLIF investeringen, niet-productieve investeringen, agromilieumaatregelen)

× Bodemvruchtbaarheid

→ Organische koolstof in bodem behouden/verhogen

- ▶ Evaluatie percelen: pH / organische koolstof / nutriënten
- ▶ Evaluatie toegepaste teeltrotatie

× Bodemverdichting

→ Preventie + remediëren bodemverdichting

- ▶ Machinekeuze / bandendruk / tijdstip & frequentie bewerking

→ Evaluatie op perceelsniveau + perceelsspecifieke aanbevelingen

► Module 9: arbeidsveiligheid

→ Landbouwbedrijf: tal van gevaren!

- × Omgaan met dieren (onvoorspelbaar gedrag)
- × Mestgassen
- × Gebruik van machines
- × ...

→ Advies over algemene welzijnsaspecten waaraan bedrijf moet voldoen

- × Bv. asbestinventaris, evacuatieplan, ... aanwezig?
- × Preventieadviseur/vertrouwenspersoon

→ Rondgang op het bedrijf:

- × Potentiële gevaren in kaart gebracht d.m.v. checklist → actiepunten!
- × 10 belangrijke risicogroepen
  - Ongevallen met dieren
  - Ongevallen met machines
  - Voorkomen van brand en explosie
  - Omgaan met gevaarlijke producten
  - Beschermen tegen stof, gassen en dampen
  - Rug- en gewrichtsklachten
  - ...

▶ **Module 10: technisch advies verwerking primaire landbouwproducten (voeding)**

→ Thuisverwerking

- × Hoevekaas, hoeveijs, ...
- × Vleesproducten
- × Groenten, fruit, aardappelen

→ Uitdagingen!

- × Recepturen / productieproces / etikettering / voedselveiligheid / ...

→ Technisch advies bij de productie van hoeveproducten

× Etikettering

→ Houdbaarheid bepalen

→ Berekenen voedingswaarde

→ Allergenen

× Ontwikkelen nieuwe producten/productieprocessen

× Optimalisatie bestaande processen en recepturen

× Valorisatie van reststromen bij productie van landbouwproducten

× Voedselveiligheid (HACCP, ...)

Vlaanderen
is landbouw & visserij

III. Procedure

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

III. Procedure

Landbouwer:
Adviesaanvraag
via e-loket

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Overheid:
Adviesbestelling
bij adviesdienst

Adviesdienst:

- Advisering
landbouwer
- Factuur aan
overheid

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Overheid:

- Controle van
dossier
- Betaling aan
adviesdienst

Vlaanderen
is landbouw & visserij

KRATOS-advies aanvragen

- ▶ E-loket: www.landbouwwlaanderen.be
- ▶ Tegel 'meer aanvragen' -> 'tegel KRATOS'
→ 'Nieuwe adviesaanvraag'

The screenshot shows the KRATOS web application interface. On the left is a navigation menu with the following items: 'ADVIESPORTEFEUILLE', 'ADVIESAANVRAGEN' (highlighted in green), 'GA NAAR', and 'NIEUWE ADVIESAANVRAAG' (highlighted with a red box). The main content area is titled 'Adviesaanvragen'. It contains the following text: 'Het aantal adviesaanvragen die u in de periode tussen 16/03/2017 en 15/12/2018 kunt opstarten is beperkt. U kunt nog 4 adviesaanvragen opstarten tussen 16/03/2017 en 15/12/2018.' and 'U heeft nog 0 adviesaanvragen in bewerking die u kunt indienen tijdens deze oproep.' Below the text is a table with a header row: 'Adviesaanvraag', 'Landbouwer', 'Landbouwnummer', and 'Module'. The table body is empty, and the number '0' is displayed in a green circle. At the bottom of the table, there are navigation controls: a search icon, a left arrow, a green circle with '0', a right arrow, and a right arrow with a greater-than sign. To the right of these controls is a dropdown menu showing '20' and the text 'Items per pagina'. There is also an 'XLS' icon in a circle at the top left of the table area.

► Kies adviesmodule

→ 1 module per adviesaanvraag

► Kies 1/meerdere voorkeursadviesdiensten (*optioneel*)

► Indienen

Adviesaanvraag 5536

Module Kies een module ▼ **1**

Adviesdienst(en)
Er wordt automatisch een adviesdienst toegewezen die u advies zal geven. Indien u dit niet wenst kunt u zelf 1 of meerdere adviesdiensten kiezen die uw voorkeur genieten. U komt hierdoor op een wachtrij waardoor u mogelijks langer moet wachten op advies.

Ik kies zelf één of meerdere adviesdiensten **2**

Selecteer adviesdienst(en)

Opmerkingen aan de adviesdienst

3

Indienen Opmerkingen

► Voorwaarden

→ Aanvraag module **1 of 2** alleen mogelijk na advies 1 van modules **5A -> 9**

→ 2017-2018: max. 5 aanvragen voor starters / 4 aanvragen voor niet-starters

ADVIESPORTEFEUILLE 2014-2020 (aantal aanvragen)	STARTERS	NIET-STARTERS
1: ONDERNEMINGSPLAN	2	1
2: BEDRIJFSECONOMISCH ADVIES	2	1
3: RANDVOORWAARDEN	1	1
4: VERGROENING	1	1
5A: BIODIVERSITEIT: agromilieuoacties	1	1
5B: BIODIVERSITEIT: IHD&PAS	1	1
5C: BIODIVERSITEIT: link biodiversiteit & agro-ecosysteem	1	1
6A: KLIMAAT: agromilieuklimaatacties	1	1
6B: KLIMAAT: energie	1	1
7A: WATER: IPM	1	1
7B: WATER: KRW	1	1
8: BODEM	1	1
9: ARBEIDSVEILIGHEID	1	1
10: TECHNISCH ADVIES THUISVERWERKING	1	1

Meer info?

- www.vlaanderen.be/landbouw/kratos
- kratos@lv.vlaanderen.be

